

Posudek na bakalářskou práci Adama Křenka

Objektivismus Ayn Randové v polemice s libertariánským konzervatismem – česká diskuse

Bakalářská práce je věnována ideovým sporům, které vedou mezi sebou stoupenci objektivismu Ayn Randové a libertarianismu o významy základních pojmů liberální politické teorie, jako jsou individuální práva, svoboda, politická moc, a v neposlední řadě, jak chápat individualismus a na čem se zakládá morální závazek k druhým. Objektivismus a libertarianismus jsou významné individualistické filozofie vlivné ve 20. století v prostředí Spojených států, které se však v 90. letech etablovaly i v českém prostředí, našly zde své stoupence a svým způsobem zapůsobily i ve veřejném prostoru. Adam Křenek se ve své práci pokouší rozplést klubko vzájemných polemik, ale i matoucí občasně sounáležitosti, které nachází v české diskusi. Jeho práce představuje konceptuální analýzu politických teorií a usiluje o precizaci pojmů a vyjasnění teoretických pozic. Autor poměrně střídavým a srozumitelným jazykem vykresluje mapu jednoho českého sporu mezi krajními liberály se znalostí věci a s pochopením pro logickou souvislost teoretických argumentů. Méně se již dozvíme o společenském, politickém anebo historickém kontextu sporů, ve kterých tyto politické filozofie vystupují. Ale tyto teorie něco ve společnosti a politice chtějí změnit, něco vyloučit, něco podpořit a někam dospět. O tom se mnoho nedozvíme. Cíle práce jsou čistě analytické.

Práce se člení ve dvě části, z nichž ta první vysvětluje východiska a hlavní teze objektivismu Ayn Randové libertarianismu v podání R. Nozicka. Ta druhá se v návaznosti věnuje české, poněkud matoucí diskusi, jež se točí hlavně kolem díla F. A. Hayeka. Na začátku práce je úvod, kde autor formuluje cíle práce, osvětluje její strukturu a stručně probírá základní literaturu. Je to nezbytná část práce, a tak nechápu, proč není úvod uveden v obsahu. Na závěr autor celou polemiku kriticky hodnotí, vrací se ke svým otázkám a shrnuje to, jak „rozmotat“ ono matoucí klubko české polemiky.

Považuji celý výklad za dobře odůvodněný a přesvědčivý, opírá se o relevantní literaturu a vůbec lze říci, že práce je psána se znalostí věci. Autor dostatečně prokázal potřebné intelektuální schopnosti, především schopnost osvojit si teoretickou argumentaci, srozumitelně ji vyložit a kriticky posoudit. Některé argumenty jsou ale podány příliš tezovitě a žádaly by si podrobnější rozvedení. Za důkladnější diskusi by také stálo tvrzení, že český libertarianismus je konzervativní, dokonce, že sloučení libertarianismu a konzervatismu je morální nutnost. O jaké morální nutnosti je řeč?

Autor možná někdy mohl v hloubce nahmatat živější tkáň polemik, které se takto vedly, případně více naznačit jejich kontext, ale dosažený výsledek na bakalářské úrovni hodnotím pozitivně a navrhuji klasifikovat ji známku velmi dobře.